

MYSTICKÝ HORNSTRANDIR

Island je každé léto zaplaven turisty, a my jsme přesto našli místo, kde lze dva týdny putovat pěšky opuštěnou severskou krajinou za zpěvu ptáků a dohledu polárních lišek. Vítejte na mystickém poloostrově Hornstrandir, na místě, o němž sami Islandčané usoudili, že se tam nedá žít!

Text a foto: Pavel Svoboda / Island

Island

Každý milovník „ostrova ohně a ledu“ má nějaké vysněné bílé místo na mapách daleko na severu. Často by mohl směr neprobádaných koutů Islandu ukazovat stejným azimutem do rozeklané oblasti Západních fjordů. Jako vykloubený palec odstává z ruky poloostrova směrem k severu osamělý Hornstrandir. Místo, kam nevedou silnice. Hornstrandir je nejsevernější poloostrov na Islandu, celoročně bičovaný silnými větry

a zahalen těžkými mraky. Je to místo s nejhorším počasím na Islandu. Nekorunovaný král všech podob islandského nečasu. Hornstrandir budí respekt. V roce 1975 zde byla vyhlášena rezervace a nikdo zde již trvale nežije. Přesto tomu tak vždy nebyvalo.

Krátký let vrtulovým letadlem nás z Reykjavíku přenáší do hlubokého fjordu s městem Ísafjörður. Se čtyřmi tisíci obyvatel je metropolí Západních fjordů. I přes třetí návštěvu Západních fjordů

jsem zde v létě poprvé. Dlouhý tunel skrz hory již prorazil novou cestu do vesničky na tomto samotném konci světa, do Bolungarvíku. Jako v jiných vesnicích v oblasti se zde točí vše kolem rybaření. V přístavu je rušno, přivážejí úlovky. Z malých člunů vykládají bedny plné metrových tresek. Slunce v létě téměř nezapadá, večer trávíme dle zdejších tradic naložení v termálních bazénech. Musíme se nahřát hodně dopředu. Zítřka nám odjždí člun na mystický

Hornstrandir. Ten nám teď leží přímo na očích. Hradba hor vystupující z ledového Atlantiku. Odlehlý a nepřístupný kus země.

Moře je překvapivě klidné. Po necelé hodině jízdy kotvíme u skromného mola v Hesteyri. Funguje zde dokonce přes léto hostel a několik víkendových chalup roztroušených ve svahu nad břehem. V zátocě stojí rozpadlá velrybářská stanice. Z koberců barevných kvítků vystupují staré rezavé kotle a velké zásobníky

na velrybí tuk. Kolik velryb zde asi skončilo? Rozhodli jsme se pro jednu z nejnáročnějších variant poznání Hornstrandiru. Loď nás sem přivezla, ale odejdeme pěšky. K nejbližší silnici to máme přibližně dva týdny náročného pochodu. Čeká nás důkladná zkouška našeho vybavení i nás samotných. Díky neutichajícím srážkám je Hornstrandir nasáklý vodou. Dravé potoky se derou ze sněhových polí prudce k moři snad na každém kroku. Často sundáváme boty

► Divoké pláže se střídají s několikasetmetrovými útesy

i kalhoty a brodíme ledové řeky. Někdy i několikrát denně. Nezvykle syté zelené louky v údolích či u pobřeží zdobí koberce žlutých a fialových květů. Jedna velká kvetoucí zahrada. Na Islandu věc nevidaná.

Vesnice na konci světa

Na plochem hřbetu hory Straumnes fungovala od roku 1958 americká radarová stanice. Více než souboj se Sověty to byl od začátku prohraný souboj se zdejšími přírodními živly. Po dvou a půl roce byla funkce radaru ukončena a areál opuštěn. V zátocě Latrárvík tak dodnes z ruin budov a bujné vegetace vystupují rezavá torza džípů a traktorů. Ještě dříve zde ale stávala vesnice. Lidé z osady Látrar sice žili na úplném konci světa, ale bohaté úlovky ryb a sběr vajec hnízdících ptáků jim zajišťovaly zdroj obživy. Na začátku 20. století se počet obyvatel rozrostl až na stovku, poslední z nich odchází v roce 1952.

Divoké písčité či kamenité pláže s rozbouřeným mořem se střídají s několik set metrů vysokými útesy, které je oddělují od dalšího zálivu či fjordu. Od moře k moři tedy cesta vede téměř vždy přes hory. Přes horské průsmyky, náhorní plošiny lávových příkrovů, sněhem i blátem. Den za dnem kempujeme v zátokách a škrábeme se vysoko do hor, abychom následně slezli opět k moři do tábořiště. Každé má vlastní kadibudku a nouzovou chatku pro případ krize. Ve vzduchu visí těžké mraky a postupně se potápíme

► **Nahoře:** Konečně večer a odpočinek
► **Dole:** Túru nám občas zpříjemnily
drobné mušky

do zdejšího bezčasí. Slunce téměř nezapadá a díky tmavým mračnům se ani nedá poznat, je-li ráno, poledne, či noc.

Přicházíme k obávané dřevěné cedulce „Lake crossing“, tedy „brod jezera“. Šipka ukazuje přes širokou vodní plochu. Stezka prostě prochází jezerem. Vody tam má být asi po pás. Islandské ledové vody naznačují děsivé promrznutí až do morku kostí. Naštěstí naše kamarádka měří jen asi 150 centimetrů, což nám přispívá k rozhodnutí, že jezero raději obcházíme. O co to byla delší trasa, o to byl samozřejmě horší terén. Při každém šlápnutí do bahnitě rašeliny vzlétne houf otravných mušek.

S humorem je konec

Přichází den D. Dnes bychom měli dojít do zátoky Hornvík a vyzvednout si tam člunem dovezenou krabici s jídlem se zásobami na další týden

pochodu. Počasí je od rána špatné a při přechodu sedla se již nesmějeme ani našim oblíbeným vtipům o islandském počasí. Mlha, déšť, zima, víchr. Přecházíme naplavené kmeny stromů. Při přelézání útesů přijde v tom nejhorším počasí i na strmé drodivé svahy, naštěstí jsou zajištěné starými lany. Konečně otevíráme dveře záchraně chatky v zátoce Hornvík a místo naší vysněné zásilky s jídlem zde nacházíme promoklého a vymrzlého turistu. Znejistíme. Že by loď nepřijela? Co budeme jíst? Procházíme zátoku. Naše bedna je jen tak pohozená venku na pláži! Ponechána osudu za hranicí přílivu na temném černém písku. Padá nám velký kámen ze srdce. Až to šplouchne ve vlnách. Nové jídlo! Slivovice! Trochu slavíme, naše batohy ale zítra opět řádně ztěžknou.

Před námi se tyčí hlavní

atrakce celého Hornstrandiru. Mohutné útesy Hornbjarg s rozeklaným vrcholem Kálfatindur (534 m). Sytá zelená je zde ještě zelenější. Brodíme se svahy nadpozemsky rozkvetlých luk. Neutichající řev ptactva v kombinaci s oděrem jejich výkalů vytváří atmosféru bláznivých surrealistů. Hrana útesu je pokryta křídly sežraných ptáků. Chytají je zde polární lišky. Daří se jim tu a jsou symbolem útesů na Hornstrandiru. Dřepíme v trávě a před námi si hrají tři šedá chundelatá liščata. Vědí o nás, ale nebojí se. Na hraně několik set metrů vysokých útesů vede pěšina, a než se vydrápeme na samotný vrchol Kálfatindur, potkáváme několik dospělých stříbřitých

► Polární lišky jsou symbolem útesů

► Po třinácti dnech treku přišlo vysvobození...

lišek i tmavá liščata. Je to jiný Island.

Míjíme nyní maják Hornbjargsviti, kde se dá přes léto ubytovat. Několik dalších dnů zdoláváme útesy východního pobřeží Hornstrandiru. Přes hory, brody a divoké pláže motivuje naše postupně unavená těla vidina sladké odměny. Naším vysněným cílem je údolí Reykjafjörður. Islandština je složitý jazyk, archaická forma vikinské norštiny. Řada slov se v názvech míst na Islandu často opakuje. A tak ztěžka ukusujeme poslední metry do našeho „Kouřového fjordu“. V zeleném údolí stojí několik chatků a uprostřed krásný velký vroucí bazén s tyrkysovou vodou. Desátý den treku se noříme do horké koupele. Přichází

nával euforie. Těla regenerují a my se blížíme nirváně.

Koupe se zde s námi i pár Islandanů. Jsou milí a povídáme si. Na Islandu se stále najdou místa, kde jako cizinci budíme alespoň malý rozruch. Než se rozpaření a rozmočení vrátíme do tábora, kousek od skromného kotviště lodí, zuřivě na nás útočí ptáci. Nálety rybáků dlouhoocasých, kteří ve zdejších loukách hnízdí, jsou jako z hororu. Vřískají a střemhlav útočí na naše hlavy. Blázniví ptáci. „Kamarádi z České republiky, určitě musíte mít po takové cestě pořádný hlad,“ přichází za námi do kempu bývalý islandský

Celou závěrečnou část cesty jsme v moři vyhlíželi velryby, ale našli jsme jen starou kost na pláži.

sportovní novinář, s nímž jsme se před chvílí koupali v bazénu. „Nesu vám ty nejlepší kousky islandského jehněčího, nic lepšího nikdy neochutnáte!“ směje se. Nevěřicně koukáme na zázrak v podobě plného tácu luxusně vypečených kousků masa, pečených brambor, omáček a hromady másla. Během chvíle jsme v nirváně podruhé, chuťové buňky v rauši. Smekáme klobouk před pohostinností místních lidí a utíráme si mastné brady.

Hororové ruiny

Čeká nás poslední etapa dlouhé cesty po zaniklých osadách, několik dnů nepotkáme člověka. Řeky sbírající vodu z ledovce Drangajökull jsou divočejší a brody mrazivější. Přibývá mušek a my postupně vyhlížíme náš další cíl — začátek silnice. Míjíme rozeklané skalnaté zuby Drangaskörd,

by nás autem odvezl. Po třinácti dnech chůze islandskou divočinou najednou sedíme v pohodlném autě ve směru vesnice Drangsnæs. Jsme u konce. V dokonalém termálním bazénku hledíme na klidnou mořskou hladinu a sníme o připlouvajících velrybách. Relaxujeme a postupně se vracíme do reality. Hornstrandir je unikátním mixem islandské divočiny, historie a melancholie. Imaginární konec světa, kde vládne vítr s deštěm. Místo, kde polární lišky dávají dobrou noc. ◀

pláže s naplavenými stromy a ztracenými rybářskými bójkami. Celou dobu vyhlížíme na moři velryby, ale nic. Na jednom místě nacházíme alespoň kosti z velkého kytovce. Přicházíme k mostu, kde začíná skromná štěrková cesta. Přibývá stop civilizace, vraky lodí, farma, ovce. V hlubokém fjordu Ingólfssfjörður leží ruiny velké rybí továrny jako z děsivého hororu. Ukrajujeme poslední pěší metry po prašné horské silnici F649 a čekáme na islandského Godota, který

OČIMA AUTORA

Island je jedna z nejpobulárnějších destinací pro dobrodružné cestování. Je to opravdová exotika. Má všechno: ledovce, sopky, vodopády, velryby, papuchalky, polární záři a možná vůbec nejlepší termální jezírka na světě. Vše na ploše jen o třetinu větší než Česká republika. I přes stále rostoucí ceny na ostrově turistů každoročně přibývá a Island se postupně zamýšlí nad řešením turismu v budoucnosti. Začne se vybírat vstupné do přírody, což by bylo zcela v rozporu se severskou ideologií o volném přístupu a právu na pobyt v přírodě?

Pavel Svoboda

